

ecos

DUES ESPANYES

Dantin Cereceda en les seves "Regiones naturales de España" escriu: "No hi ha en tot Europa cap país que ofereixi tantes enormes extensions àrides i subdesèrtiques com la Península Ibèrica. Som a Europa l'únic país on la porció àrida representa més del 80 per 100 del territori". Molt s'ha discutit la influència del medi damunt la raça. Per tota una generació s'ha acceptat aquesta influència com un dogma científic, molt agradable al propi sentir, perquè descarregava damunt de la terra tot el pecat de les nostres inèpcies i atribuïa a una causa natural la trista desventura ibèrica.

El segle XX, però, no pensa més que en contradir el seu antecessor. Allí on l'un va dir, amb tranquil·la seguretat, blanc, l'altre li rebut que és negre i gairebé sempre amb un procediment lògic d'inversió de valors. L'efecte es pren per la causa i viceversa. La psicologia moderna no creu en una interpretació econòmica, ni geogràfica de la història; els pobles no són el mirall de la gleba que trepitgen sinó, al contrari, la raça va triar llibèrrimament un dia el tros de planeta en el que va fincar les seves arrels. Les emigracions, individuals o col·lectives, tenen aquesta explicació: la busca pel món del bocí agrari més adient a la pròpia intimitat, fins a trobar la "terra promesa".

Aquest doble intent d'explicació de l'evolució històrica—que ve a reproduir la pregunta de si va ésser primer l'ou o la gallina—es formula de nou en intentar donar un sentit psicològic als temps moderns. Va ésser la tècnica, la industrialització, el maquinisme el que ha fet liberal i racional l'home modern o ha estat la llibertat la raó les que van portar al món la tècnica i la indústria? Es difícil, fins pels més intel·ligents, donar un dictamen. Són tan coincidents, històricament, la Revolució francesa i el començament de l'era mecanista que no sabem quina cosa és progenitora i quina és engendrada.

La Revolució francesa marca encara el començament d'un fet que potser té importància per nosaltres per explicar, un segle i mig després, alguns fenòmens de l'actual política espanyola. Aquest fet és el

naixement de la gran Ciutat. Totes les revoltes anteriors a la gran batzegada del 93 han estat simples insubordinacions de camperols contra els seus amos; però la Convenció no es concebeix més que a París, com el moviment restaurador no es comprèn més que a les ribes del Loira, a la Vendée, amb els "xuans" armats de falç i garrotes.

La política i el pensament moderns tenen una expressió inconfusible; la Ciutat, que vol dir indústria i tècnica. Política i pensament modern serà, per tant, París, Londres, Nova-York o Berlin. Política i pensament antics serà el camp o la província, l'interès agrícola, la noblesa pagesa: Sudamericana, la Vendée, congrés de Viena, la carlinada, la sanjurjada.

Tornem a recordar les dades de Dantin Cereceda: el 80 per 100 del territori representa una zona àrida. Factor geogràfic imponent! Aquesta zona comprèn bona part d'Andalusia, de Leon, de la Manxa i de Castella, la governadora dels destins ibèrics. Contra aquesta taca s'aixequen a la perifèria els centres industrials, és a dir, l'esperit modern: el carbó d'Astúries, el ferro de Biscaia, la indústria catalana. Madrid—castillo famoso—és la capital del camp; Barcelona, la capital de les ciutats. La lluita, la guerra, la palestra que es veu i es llegeix cada dia, és aquesta; les olives, el vi i el blat, contra el carbó, el ferro i les filatures. Féu un esforç mental i veureu tota la història espanyola contemporània moure's orientada cap a un d'aquests dos signes: camp o ciutat; agricultura o indústria; latifundisme o banca; progressisme o reacció i, finalment, monarquia o república.

Es per això explicable la gran campanya contra Catalunya, vinculada significativament en la host monàrquica i d'una manera especial a Madrid que sent instintivament que *deix d'ésser la capital d'Espanya*.

"Viva España única", cridava a Sevilla aquell pagès vestit de general, amb el mateix so que Felip II manava a Alba i a Recassens que no transigessin en matèria de fe. Unica volia dir seguir l'absorció de tot Espanya pel pensament d'aquell 80 per 100 àrid, per la idiosincràsia agrícola andalusa representada en el govern espanyol d'u-

Pensar amb els peus

Els promotors de l'algarada monàrquico-imperialista amb què hom va voler entrebancar la República i l'Estatut, han palesat una vegada més la seva manca absoluta de sentidori i de percepció assenyalada de les coses. La torpitud ha caracteritzat aquesta revolta desdibuixada.

Una de les demostracions més paleses de la miopia dels dirigents monàrquics és la de comptar amb la col·laboració dels extremistes per als seus fins particulars. Com si no tinguessin el precedent de Korniloff, ells tracten d'engegar, suïcidament, una forta ofensiva anarcosindicalista-comunista contra els poders constituïts, les forces defensives dels quals, ells, els monàrquics, ja curaran de quebrantar i neutralitzar... El poble, desenfrenat, sense cap diu ni mur de contenció esmicolaria, així, la República democràtica. I quan amb la ufania del triomf s'ajegues a dormir damunt dels llores, aleshores, els generals i els aristòcrates entrarien en funcions i, com aquell que no fa res, endogalarien les multituds revoltades, les farien creure a cops i el principi d'autoritat, encarnat en la monarquia despòtica, tornaria a planar damunt la història d'Espanya...

Els cervells capaços de pensar que això és possible, són cervells de suso. Si amb els milions que ells suministren a les organitzacions

extremistes aquestes s'aixequessin com un sol home i desarticulessin la Constitució i els poders constituïts, no ho farien certament per a servir els monàrquics. Ho farien en interès propi. I si aprofitessin les aportacions metàl·liques dels conspiradors, fóra rient-se de la seva simplicitat i badoqueria. Poder fer la revolució social amb els milions dels propis estaments parasitaris fóra una jugada mestra que donaria molt que pensar...

Vegeu que han fet els elements revolucionaris d'Andalusia bon punt s'han refet de la primera impressió de la "sanjurjada". No han assaltat cap Ajuntament, ni cap Govern civil, ni cap delegació de policia... Se n'han anat, de dret, als palaus dels nobles, dels milionaris, dels religiosos. Han cremat la casa de l'Algabeño i la de Luca de Tena. Han destruït precisament tot allò que és més grat als iniciadors de la intentona. I han deixat en peu tot allò que haurien vist amb gust que destruïssin.

Si algun dia la tenacitat monàrquica aconseguís mal ferir el prestigi de la República i quebrantar l'autoritat dels seus homes, el resultat fóra no pas una restauració monàrquica, ans bé un perillós experiment comunista i comunistoide. Això és el que passaria. Pensar que pogués esdevenir altra cosa fóra pensar amb els peus.

De la "sanjurjada"

Detenció d'un ajudant del general Barrera

Barcelona, 17. — Aquesta tarda ha estat detingut el comandant de Cavalleria senyor Gaietà de Reina, que fou ajudant de camp del general Emili Barrera quan aquest desempenyava la Capitania General de Catalunya.

El senyor Reina, al qual se'l suposa complicat en la sublevació militar, ha estat conduït a la Jefatura de Policia.

na manera gairebé contínua des de Cánovas del Castillo fins a Primo de Rivera, passant per Romero Robledo.

No serà aquest l'últim crit d'aquesta mena. La ciutat i el camp no es miren encara com a estructures afins que deuen agermanarse sinó com a enemics per lliurar-se combat. Raó i tradició estan a un i altre costat de la barricada. En les hores serenes la raó triomfa, però en els instants de debilitat, dels sediments pregons, augural i impetuosa, aixeca la veu la tradició.

GESTUS

SEGONS DIU "AHORA". SANJURJO VOLIA DONAR EL PODER A ALBA, MELQUIADES ALVAREZ I BURGOS MAZO.